

»Drago Obrenov«. Nato je spisal svoj drugi epos »Luka Vukalović i boj na Grahovcu« in veliko epsko pesem »Bojevi turski i crnogorski«. Težavnejši dnevi so napočili za Martića, ko je moral mirno selsko življenje zameniti z bučnim in nesigurnim v sedežu turske uprave za Bosno in Hercegovino — leta 1863. Od tega leta pa do konca leta 1878. je ostal Martić v Sarajevu. Martić je tačas bil često v smrtni opasnosti, a osobito leta 1867., ko si je nakopal nemilost vezira Topal-Osman paše. Ker se je bal hišne preiskave, je skril v žitnico epsko pesem »Osmanido«, v kateri je verno opisal kakor slaba tako tudi dobra svojstva tega vezira. Te pesmi ni več našel. Obžalovati nam je to izgubo, ker je to po mnenju samega pesnika njegovo najboljšo pesniško delo in bi, da je imamo pred seboj, bilo še večji svedok njegove pesniške veličine nego je zbornik njegovih eposov, kateri se imenuje »Osvetnici«.

Martićevim junaškim pesmim, katere so spevane v duhu narodne junaške poezije, zagotovljena je slava v hrvaški književnosti. Te vrste pesmi so, kakor rečeno, »Osvetnici«. Ostala dela Martićeva so znana po svojih posebnih imenih. Nesmrtnost so pa Martiću izvojevali edino njegovi »Osvetnici«, dočim bi po ostalih svojih delih bil samo »mediocris poeta«, a ne veliki pesnik ali, kakor nekateri hočejo, svetovni pesnik. Kakšni so torej »Osvetnici«, ki so temelj Martićeve nesmrtnosti slave?

(Dalje prihodnjič.)

Večerna romanca.

Davi tam na tihi vasi
 peli fantje so glasno.
 Trije fantje, mladi fantje
 tako pesem si pojó:

»Tam za gričem, za gozdičem
 hiša bela nam stoji,
 v hiši beli osameli
 bivajo nam ljube tri.

»Prva deva plavalaska
 hoče iti v samostán,
 a mi fantje, mladi fantje,
 se postavimo ji v bran.

Druga deva črnooka
 smrti čaka in želi — —
 mi pa jo že naučimo
 ljubiti mladostne dni . . .

»Tretja deva, deva blede
 plaka po zgubljenih dneh —
 mi pa damo ji odvezo
 za njen ne storjeni greh . . .

»Tam za gričem, za gozdičem
 hiša bela nam stoji,
 v hiši beli osameli
 naše bodo ljube tri!«

Nataša.